

Mannen som vägrade vara som alla andra

Berättelse

En svår början

Den 3 oktober 1981 föddes Zlatan Ibrahimović i Malmö. Han växte upp i Rosengård, ett område där många familjer hade rötter i andra länder. Hans pappa kom från Bosnien och hans mamma från Kroatien. Familjen hade ofta ont om pengar, och Zlatan har själv beskrivit att uppväxten innebar både trångboddhet och osäkerhet. Mitt i allt detta fanns ändå något som var helt hans eget: fotbollen. När han spelade spelade det ingen roll varifrån han kom eller hur lite familjen ägde.

Redan som ung pojke märktes det att Zlatan inte var som de andra. Han var lång, teknisk och vågade pröva saker som de flesta inte ens försökte med. Det gjorde honom svår att hantera för en del tränare, som hellre ville att han skulle spela enkelt och lagvänligt. Att han vägrade anpassa sig fullständigt blev både hans styrka och något som följde honom genom hela karriären.

Resan ut i Europa

År 1999 fick Zlatan chansen i Malmö FF. Bara två år senare köptes han av den nederländska storklubben Ajax, vilket innebar att den unge spelaren plötsligt befann sig på en helt annan nivå. Därefter följde en rad av världens största klubbar: Juventus och Inter i Italien, Barcelona i Spanien, AC Milan, Paris Saint-Germain i Frankrike, Manchester United i England och senare LA Galaxy i USA.

I flera av dessa klubbar vann han ligan, och i Paris blev han klubbens bästa målskytt genom tiderna – något som var anmärkningsvärt, eftersom han kom dit först i 30-årsåldern, en tid då många spelare i stället börjar trappa ner. Sammanlagt gjorde han över 500 mål för sina klubbar. Bakom siffrorna fanns en idrottare som tränade hårt och som vägrade nöja sig, även när andra tyckte att han redan hade bevisat tillräckligt.

Rekord och comeback

Också i landslaget satte Zlatan avtryck. Med 62 mål blev han Sveriges bästa målskytt genom tiderna och passerade ett rekord som hade stått i många decennier. År 2016 meddelade han att han slutade i landslaget. Men 2021 gjorde han comeback, trots att han då var nästan 40 år, och blev därmed den äldsta spelaren någonsin i det svenska landslaget. Att han kunde återvända på högsta nivå i den åldern säger något om hur extremt seriöst han tog sin träning och sin kropp.

En person man har åsikter om

Vid sidan av planen är Zlatan minst lika känd för sin personlighet och sina självsäkra uttalanden. Här går åsikterna isär. Å ena sidan finns de som tycker att han skryter och tar för mycket plats. Å andra sidan finns de som ser just självförtroendet som nyckeln till hans framgång och som ett bevis på att en svår bakgrund inte behöver bestämma hur långt en människa kan nå. År 2013 utsågs han till Årets Svensk i Världen, och 2023 avslutade han sin klubbkarriär i AC Milan.

Att Zlatan väcker så starka känslor är knappast en slump. Hans berättelse handlar inte bara om mål och titlar, utan om en pojke som vägrade acceptera att bakgrunden skulle avgöra hans framtid. Följaktligen har han blivit en förebild för många unga, särskilt i områden som påminner om det Rosengård han själv växte upp i. Hans liv antyder en tanke som sträcker sig långt utanför fotbollen: att talang, hårt arbete och tron på sig själv tillsammans kan förändra ett helt livsöde.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
rötter	här: varifrån en familj kommer ursprungligen
trångboddhet	när många bor på liten yta
osäkerhet	när framtiden känns otrygg
teknisk	här: skicklig med bollen
anpassa sig	göra som andra vill; rätta sig efter
storklubb	en stor och känd klubb
anmärkningsvärt	ovanligt; värt att lägga märke till
trappa ner	göra mindre, lugna ner takten
avtryck	spår; något man lämnar efter sig
decennium	tio år (flera: decenniér)
comeback	att komma tillbaka efter ett uppehåll
självförtroende	tron på sin egen förmåga
livsöde	hur ett liv blir och utvecklas

Läsförståelsefrågor

1. Vad menas i texten med att fotbollen var “helt hans eget”?
 1. Att han ägde en egen fotbollsplan
 2. Att fotbollen var fri från det svåra i hans uppväxt
 3. Att han spelade ensam utan lag
2. Varför hade vissa tränare svårt att hantera den unge Zlatan?
 1. Han ville inte träna alls
 2. Han vägrade anpassa sig helt och spela enkelt
 3. Han var ofta skadad
3. Varför var det anmärkningsvärt att Zlatan blev Paris bästa målskytt?
 1. Han kom dit i en ålder då många spelare börjar trappa ner
 2. Han spelade bara en match för klubben
 3. Han var målvakt och inte anfallare
4. Vad gjorde Zlatan till den äldsta spelaren någonsin i Sveriges landslag?
 1. Han spelade fler matcher än alla andra
 2. Han gjorde comeback när han var nästan 40 år
 3. Han var lagets tränare
5. Hur beskriver texten åsikterna om Zlatans personlighet?
 1. Alla är överens om att han skryter
 2. Åsikterna går isär – vissa stör sig, andra beundrar honom
 3. Ingen har någon åsikt om honom
6. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Zlatan slog ett landslagsrekord som hade stått i flera decennier.
 2. Zlatan spelade aldrig för någon klubb utanför Europa.
 3. Zlatan tyckte själv att medierna var orättvisa mot honom.
7. Hur många mål gjorde Zlatan ungefär för sina klubbar under hela karriären? (öppen fråga)
8. Vad menar texten med att Zlatans vägran att anpassa sig blev “både hans styrka och något som följde honom”?
9. Texten säger att Zlatan “väcker så starka känslor”. Vad i hans person och historia kan göra att människor reagerar så olika?
10. Varför har Zlatan blivit en förebild särskilt för unga i områden som liknar Rosengård? (öppen fråga)

11. Vad menas med meningen att hans liv “antyder en tanke som sträcker sig långt utanför fotbollen”?
12. Beskriv kort, med egna ord, Zlatans väg från Malmö FF till slutet av karriären. (öppen fråga)

Diskussionsfrågor

- Zlatans historia beskrivs ofta som “från Rosengård till världstoppen”. Varför tror du att just den berättelsen blivit så populär?
- Texten visar att samma egenskap – stort självförtroende – kan ses som både positiv och negativ. Håller du med? Ge exempel.
- Behöver en förebild vara en god människa, eller räcker det att personen är skicklig och framgångsrik? Motivera.
- Vilken roll spelar bakgrund och uppväxt för hur ett liv blir, tror du? Går det alltid att bryta sig loss från en svår start?
- **Skriv (6 meningar):** Skriv en kort text om en person, känd eller okänd, som enligt dig är en bra förebild. Förklara vad personen har gjort och varför just du ser upp till hen.